

Průzkum a výzkum v mikroareálu Bylany 5 A survey and excavations of the Bylany 5 micro-area

Marie Zápotocká, ARÚ Praha

Příspěvek se zabývá rozbořem a datováním nálezů v mikroareálu Bylany 5 a hodnocením chronologického vývoje v bylanských mikroareálech podle dosud nepublikovaných nálezů. Nejstarší nálezy VK - a to z fáze IVa1 jsou bezpečně doloženy v mikroareálu BY1 (sekce B - ohrada na dobytek a F - jámy), v mikroareálu BY4 (objekty před vybudováním rondelu a kostrové pohřebiště v Miskovicích) a na sekci Y v areálu BY5 (jáma 1901). Situaci v mikroareálu BY3 nelze hodnotit, jsou odtud jen jednotlivé střepy ze sběrů. Mikroareál BY2 podle dosavadních sběrů i výzkumů nebyl v době VK osídlen vůbec. Osídlení z následující fáze IVa2 je bezpečně doloženo v mikroareálu BY4. Osídlení na sekci Z v mikroareálu BY5 datujeme do fáze VK IVb.

This paper focuses on the analysis and chronology of the finds from the micro-area Bylany 5 and on the evaluation of the chronological development of the Bylany micro-areas based on hitherto unpublished finds. The oldest finds of StK - namely the phase IVa1 - have been recorded in the micro-areas BY1 (section B - a cattle enclosure and F - pits), BY 4 (features antecedent to the rondel and skeleton burial grounds in Miskovice), and in section Y on the micro-area BY5 (pit 1901). It is impossible to assess the situation in the micro-area BY3 as the material collected offers only scarce individual sherds collected from field observation. According to the material gathered from field observation and sampling, the micro-area BY2 was not occupied at all in the StK period. A settlement from a later phase IVa2 has been verified in the micro-area BY4. The settlement in section Z on the micro-area BY5 is dated into the StK IVb phase.

1. Úvod

Neolitický sídelní areál na katastru obce Bylany (okr. Kutná Hora) byl postupně zkoumán téměř po celou druhou polovinu dvacátého století - od roku 1952 do roku 1993. V sedmdesátých letech, kdy se připravovalo vyhodnocení dosavadních odkryvů (k jehož řádné publikaci v té době bohužel nedošlo, zpracování mikroareálu BY1 vyšlo jen v omezeném nákladu jako interní tisk na universitě Paris I - Sorbonne-Panthéon, předložený B. Soudským k dosažení profesorské hodnosti - *Soudský - Zápotocká - Pavlů 1973*), byl celý areál, dosud podle postupně zkoumaných ploch dělený do 23 sekcí A-Z, nově rozdělen jen do pěti mikroareálů - BY1 až BY5. Ty odpovídají přirozené konfiguraci krajiny kolem potoka Bylanky a oddělují je neosídlené a neosídlitelné plochy - potoky, strže, bažiny. S největší pravděpodobností se shodují s původními pravěkými sídelními areály.

V letech 1953-1967 byl systematicky po velkých plochách zkoumán hlavně mikroareál BY1 v sekcích A, B a F (*Pavlů - Zápotocká 1983; 1985; Pavlů - Zápotocká - Soudský 1987; Pavlů - Rulf - Zápotocká 1986; Pavlů 2000*) a později v letech 1990-1993 mikroareál BY4 na sekcích R-S-T-U (*Pavlů - Rulf - Zápotocká 1995*). Na zbylých třech mikroareálech - BY2, BY3 a BY5 - byl v l. 1963-1965 prováděn systematický sběr nálezů po hluboké orbě a bodové zaměření v té době dobře viditelných naraných objektů. V mikroareálu BY5 jsme na sekci Y v r. 1964 zaměřili 18 objektů (*NZ ARÚ Praha č. j. 4146/92*), z nich dva částečně i prozkoumali (obj. 1901 a 1902), v r. 1965, kdy se pokračovalo ve sběrech, zde zaměřeny další tři objekty (*NZ ARÚ Praha č. j. 4148/92*). V letech 1971-1975 se prováděly na různých místech sondy zaměřené hlavně na vyhledání pohřebiště (*Zápotocká 1998*). Z většiny z nich byl získán pouze sběrový materiál; větší plocha prozkoumána jen na sekci M, ležící mezi BY1 a BY5 s osídlením z časného eneolitu (*Zápotocký 1998*). Na sekci Z, kterou spolu se sekcí Y řadíme k mikroareálu BY5,

jsme vedli sedm sond a v nich odkryli sedm objektů (1073, 1903-1908). Celý tento mikroareál podle sběrů i podle nálezů z objektů v sondách byl osídlen pouze v době kultury s vypíchanou keramikou a potom až v době raného středověku.

2. Nálezová situace

Mikroareál BY5 se rozkládá jihozápadně od dnešní obce, v poloze Na hliništi (kat. č. 382), K Miskovicům a Nad hlinišťaty (kat. č. 253-256), na ploše ca 11ha a jsou k němu řazeny sekce Y a sekce Z. Ohraničen je na severní straně hlubokým údolím bezejmenného potoka, přítoku Bylanky, který ho zároveň odděluje od rozsáhlého mikroareálu BY4 s rondelem a birituálním pohřebištěm již na katastru Miskovic. Jihovýchodní hranu tvoří dnes bezvodá strž a hluboká úvozová cesta. Jde o poměrně úzký (200-500 m) podlouhlý svah (850 m) sklánějící se k severovýchodu (mezi 340 až 300 m n.m.). Severní strana sekce Y je od sekce Z oddělena horním tokem téže bezvodé vodoteče a tak není zcela jednoznačné, zda v pravěku tyto dvě sekce spolu tvořily skutečně jeden sídelní mikroareál, nebo zda byly osídleny nezávisle. Pokusíme se to zjistit na základě rozboru keramiky. Na východní straně se obě sekce spojují a souvislá plocha zde mírně stoupá až do v. 355 m n.m. Pravěké osídlení zde již nebylo zjištěno. V místě mikroareálu převažuje illimerizovaná hnědozem na spraši (*Pavlů - Rulf - Zápotocká 1986, Fig. 32*), vzdálenost vodního toku ca 350 m, výška nad vodní hladinou 14-15 m (*obr. 1*).

Průzkum a výzkum na sekci Y

Sekce Y se nachází ca 400-800 m na JZ od obce, po obou stranách silnice Bylany - Nová Lhota.

Průzkum a výzkum v r. 1964. V listopadu roku 1964 se po hluboké orbě prováděl sběr na polích kat. č. 253-256 v poloze K Miskovicům, ca 500 m JZ od vsi, na severní

straně od silnice Bylany - Nová Lhota. Právěké osídlení bylo zjištěno na prostoru ca 180x40 m. Zaměřeno bylo celkem 18 tmavých skvrn v ornici, z nich bod 1 a 2 označeny č. 1901 a 3 a 4 č. 1902 a oba objekty na polovinu vybrány (obr. 2). Ze sběru získáno jen nepatrné množství střepů z období kultury s keramikou vypíchanou a recentní střepy.

Objekt 1901 (silo)

Situace: Objekt se nacházel v severozápadním rohu zachycené skupiny objektů (bod 3 a 4).

Výzkum: Odkryt 17. XI. 1964, téhož a následujícího dne prozkoumána jeho jižní polovina.

Popis: Tvar: Pravidelně okrouhlá jáma s téměř kolmými stěnami a plochým dnem. Rozměry: Průměr 2,00 m, hl. 0,90 m od povrchu skrývky (1,20 m od původního povrchu). Výplň: Při dně sytá černá mazlavá hlína v síle až 15 cm, nad ní silně vrstvená výplň také o síle ca. 15 cm, která u okrajů jámy sahá téměř až k povrchu. Hnědá až hnědá promíšená je proložena čtyřmi vrstvami větších uhlíků. Odtud až k povrchu (60 cm) jednotná černá výplň se zrnky hnědé. Zdá se, že ještě sypká uhlíkatá vrstva byla jednorázově zaházena tak, že stoupala po stěnách objektu vzhůru (Obr. 2).

Nálezy: VK - K: 257217-225, 242-243 (viz Tab. 2). BI: 257226 plochý odštěpek broušeného nástroje, tmavě šedá amfibol. břidlice, 54x48x5 mm. ŠI: 257227 zlomek čepelky, světle hnědý glacienní silicit (GS), 13x7x1 mm; 257228 zlomek retušované čepelky, bělavý křemenec, 21x10x2 mm; 257229 úštěp, tmavě šedý GS, 14x26x3 mm; 227230 zlomek čepelky, světle kávový GS, 26x9x2 mm; 227231 jádro, použité jako otloukač, šedě a bělavě skvrnitý GS, 30x22x24 mm; 2572232 čepelka, světle hnědý GS, 43x10x4 mm. KA: 257233 bělavý říční valoun, křemen. MA: 257238-240 hrudky červené mazanice. U: 257235-237 tři sáčky uhlíků, neurčeno. Zrní: 257234 neurčeno. Tuha: 257241 ohlazený hranolek čisté tuhy, z jedné strany navrtaný, 28x17x15 mm, závěsek? (Obr. 5).

Funkce: Podle tvaru i podle výplně zásobní jáma, podle získaného zrní při plavení nejspíše silo na obilí s minimálně 4 výpaly, poté jednorázově zaházené.

Datování: Mladší stupeň VK, fáze IVa.

Objekt 1902 (jáma)

Situace: Objekt se nacházel 25 m jižně od objektu 1901, na západním okraji celé skupiny.

Výzkum: Odkryt 17. XI. 1964, téhož a následujícího dne prozkoumána jeho menší část.

Popis: Tvar: Nepravidelně obloukovitá část jámy se šikmými stěnami a k jihu se svažujícím dnem. Rozměry: š. 2,40 m, hl. 0,48 m od povrchu skrývky (ca 0,70 m od původního povrchu). Výplň: Střídající se vrstvy hnědošedé promíšené, černé a černohnědé hlíny, při dně promíšená spraš (Obr. 2).

Nálezy: VK - K: 237244 nenalezeno, v přírůstkovém seznamu označeno U - K? MA: 237245 hrudky mazanice.

Funkce: S největší pravděpodobností podle tvaru i podle výplně část stavební jámy. Datování: Neolit - VK ?

Průzkum 1965. Průzkum proveden 4. XI. 1965 tentokrát jižně od silnice Bylany - Nová Lhota, ca 250 m na JJZ od hlavní skupiny objektů zjištěných v r. 1964 a ca 150 m od nejj jižnějšího bodu č. 18 této skupiny. Zaměřeny 3 naorané objekty a získány pouze dva zlomky keramiky. Celkem tak na sekci Y je právěké osídlení doloženo dvěma skupinami naoraných jam tvořících podélnou plochu o rozm. ca 340x45 m, rozprostírající se ve směru SV - JZ v horní části svahu, mezi 335 a 342 m n.m.

Nálezy: Přír. č. 515/65: Neolit - VK?: 288067: 1(1) zl. stěny, písčité, slídnatý, polohlazený, okrový, s. 10 mm, nezdobený. Mladší pravěk: 288066 zlomek plochého dna z jemně písčitého tvrdě páleného materiálu, průměr dna 8 mm (Obr. 5).

Průzkum a výzkum na sekci Z

Na poli kat. č. 382 v poloze Na hliništi bylo vedeno 7 sond o celkové délce 450 m. V sondě I/72 zachyceno a zkoumáno středověké silo 1073 a neolitická jáma 1903. V sondě V/72 odkryty objekty 1904-1908 a částečně prozkoumány. V sondě VII/72 se nacházelo pouze recentní porušení. Ostatní tři sondy byly negativní. Sonda III/72 byla pouze vytyčena mezi sondou II/72 a IV/72, ale nebyla ani odkryta. Sondy byly vytyčeny ze stanoviště na bodu 528 a to na ose vedené směrem z tohoto bodu na triangl v trati „Záviska“ severovýchodně od Přítok (viz mapa 1:2000, Kutná Hora 4-2/3). Tento směr svírá se směrem na bod 514 úhel 327,26 gr. Sonda I/72 byla vytyčena 100,0 m SV od bodu 528 na ose, sondy II-VII/72 kolmo na tuto osu (Obr. 1).

Sonda I/1972

Situace: Vytyčena 100,00 m SV od bodu 528. Vyhlobena bagrem 12.-15. IX. 1972. Popis: š. 0,80 m, hl. 0,80 m, d. 200,00 m. Výplň: Ornice do hl. 0,25-0,30 m, pod ní již čistá spraš.

Objekty: Mezi 127,00-128,50 m od JZ zachycen objekt 1073 (středověké silo). Mezi 197,60-199,50 m od JZ objekt 1903 (jáma VK).

Sonda II/1972

Situace: Vytyčena kolmo na sondu I/72 hned na jejím začátku, JV směrem. Vyhlobena bagrem 26. IX. 1972. Popis: š. 0,80 m, hl. 0,80 m, d. 25,00 m. Výplň: v. ornice 0,25-0,30 m, pod ní čistá spraš.

Objekty: Sonda byla negativní.

Sonda III/1972

Situace: Vytyčena kolmo na sondu I/72 v jejím 50. m od JZ, ale nebyla vykopána.

Sonda IV/1972

Situace: Vytyčena kolmo na sondu I/72 v jejím 100. m od JZ. Vyhlobena bagrem 26. IX. 1972. Popis: š. 0,80 m, hl. 0,80 m, d. 50,00 m. Výplň: Ornice do hl. 0,25-0,30 m, podloží spraš.

Objekty: Sonda byla negativní.

Sonda V/1972

Situace: Vytyčena kolmo na sondu I/72 v jejím 150. m od JZ směrem JV. Vyhloubena bagrem 26. IX. 1972. Popis: š. 0,80 m, hl. 0,80 m, d. 50,00 m. Výplň: Ornice do hl. 0,25-0,30 m, podloží spraš.

Objekty: Mezi 33. a 39. m od SZ bylo zachyceno několik pravěkých objektů, proto zde proveden plošný odkryv 1,50 m SV a 2,50 m JZ od osy sondy s výklenkem 1,0 x 2,0 m ve východním rohu, celkem 26 m². Zachyceno 5 objektů č. 1904-1908, dva vybrány celé, ostatní částečně (Obr. 3).

Nález: Na povrchu odkryvu nalezen jeden střep: VK - K: inv. č. 289194. 1(1) zl. zaobleného dna, plav., slídnatý, původně hlazený, šedý. Orn.: šikmé pásy z velkých tremolových vřepů (TV 66, Obr. 6).

Sonda VI/1972

Situace: Vytyčena kolmo na sondu I/72 v jejím 200. m od JZ směrem k JV. Vyhloubena bagrem 26. IX. 1972. Popis: š. 0,80 m, hl. 0,80 m, d. 50,00 m. Výplň: Ornice 0,25-0,30 m, podloží spraš.

Objekty: Sonda byla negativní.

Sonda VII/1972

Situace: Vytyčena kolmo na osu sondy I/72 v jejím 250. m s počátkem vzdáleným 25 m od ní směrem k JV. Kopána ručně ve dnech 26. IX.-2. X. 1972. Popis: š. 0,40 m, hl. 0,30 m, d. 110,00 m. Výplň: Ornice 0,25-0,30 m, podloží spraš.

Objekty: Mezi 36,80-39,30 m od SZ byl v sondě zjištěn zásyp vyplněný kameny s šedoohnědou hlínou, patrně recentního původu. Nebyl dále zkoumán. Sonda byla negativní.

3. Popis objektů**Objekt 1073 (silo)**

Situace: Objekt 1073 (silo) byl zachycen sondou I/1972 v jejím 127,00-128,50 m od JZ (původní označení 1-I/72). Výzkum: Objekt ze tří čtvrtin prozkoumán 12.-15. IX. 1972.

Popis: Tvar: Okrouhlá jáma s typickým lahvovitým průřezem, kolmými až šikmými stěnami v horní části zúženými. Při severovýchodní straně ústí mělký límcovitý schod. Silo nebylo dokopáno až ke dnu, ale jen ke kamennému závalu zřejmě nade dnem. Rozměry: Průměr ústí 1,40 m, průměr zúžení hrdla 0,90 m, průměr výdutí stěn v hl. 1,00 m ca 1,30 m; hl. kamenného závalu nade dnem 1,80 m od povrchu. Výplň: Silo bylo v horní části vyplněno světle hnědou sprašovou hlínou s drobnými zrny mazanice a uhlíků. Zhruba v hl. 0,90-1,00 m byl svrchní kamenný zával v hnědé výplni. Pod ní vrstva šedoohnědé o mocnosti asi 0,25-0,30 m nasedající na hnědočernošedou tenčí vrstvu (0,10-0,20 m). Ta ležela na vrstvě hnědé sprašové hlíny o síle 0,20 m, pokrývající hlavní kamenný zával (Obr. 4).

Nález: VK - K: inv. č. 288916: 1(1) zl. ode dna, plavený zrnitý, slídnatý, šedý, hlazený. Orn.: svislé pásy ze

středních dvojvřepů (TV 23); 288917 1(1) zl. stěny, plav., hlaz., šedý. Orn.: vodorovné pásy z velkých dvojvřepů (TV 24); 288919-922: 4(4) atypické střepy z hrubých nádob, písčité, nehlazené. STR - K: 288918: 1(1) drobný atypický střep. KO, MA, U, šípek - neurčeno. (Obr. 6).

Funkce: Podle charakteristického tvaru i výplně se jedná o středověké silo.

Datování: Ve výplni byl atypický zlomek keramiky rámcově datovaný do období hradištní až středověk. Šest zlomků mladšího stupně vypíchané keramiky se do objektu dostalo jako příměs při jeho zaplňování.

Objekt 1903 (jáma)

Situace: Zachycen sondou I/72 v jejím 197,60-199,50 m od JZ, původní označení 2-I/72. Výzkum: Nad objektem provedena skrývka zhruba 2x2 m a zachycen téměř celý obvod jámy, vyjma severního okraje. Prozkoumána ve dnech 27.-28. IX. 1972.

Popis: Tvar: Nepravidelně okrouhlá jáma se šikmými stěnami a plochým dnem, které se v severní části zahlubovalo do dvou menších prohlubní. Rozměry: š. ca 1,80 m, hl. 0,66 m od povrchu, severní prohlubeň 0,93 m od povrchu. Výplň: Černá hlína se zrny spraše, v severní části šedočerná, v severní prohlubni šedě promíšená spraš. Výplň překryta šedoohnědým náplavem, 0,25-0,30 m mocným (Obr. 4).

Nález: VK - K: inv. č. 288929-959 (viz Tab. 2). ŠI: 288961 čepelové škrabadlo, jedna strana stopy retuše, světle hnědý GS, 24x12x4 mm; 288962 úštěp, hnědavý GS, 19x15x5 mm. DR: 288963 část okrouhlého drtiče, hrubozrnný pískovec, 60,x58x34 mm. LnK - K: 288960 1(1) zl. stěny, plav, hlaz, rytá linka. Recentní - K: 288965-966. KO: 288964 (neurčeno). U: 288967 (neurčeno). MA: 288968 hrudky mazanice. (Obr. 6).

Funkce: Blíže nespecifikovatelná jáma pravděpodobně na hlínu, druhotně odpadková.

Datování: Mladší stupeň kultury s vypíchanou keramikou, fáze IVb.

Objekt 1904 (soujámí)

Situace: Zachycen sondou V/72 a částečně odkryt, původní označení 3-V/72. Výzkum: Objekt odkryt 26. IX. 1972 a částečně prozkoumán ve dnech 27. IX.-6. X. 1972.

Popis: Tvar: Členěný půdorys se skládal z východního nepravidelně oválného laloku a, centrální prohlubně označené jako lalok b a protáhlého mělkého plochého stupně na JZ straně, který nebyl odkryt celý. Lalok a měl šikmé stěny a mísovité dno, lalok b kolmé až šikmé stěny a ploché nerovné dno. Rozm.: celk. d. 5,00 m, lalok a 2,20 x 1,00 m, hl. 0,60 m; centrální prohlubeň: 2,30 x 1,30 m, hl. 0,85 m. Výplň: V centrální prohlubni sytá černá výplň, která zasahovala do hl. 0,30-0,40 m a tázá při dně. Na ni nasedala černá s šedými průsaky, na jejímž spodku ležely kousky mazanice (Obr. 4).

Nález: VK - K: inv. č. 288969-289073 (viz Tab. 2). ŠI: 289074 čepelka oboustranně retušovaná, hnědavý GS, 35x11x4 mm; 289075 čepelka retušovaná se zbytky kůry,

mléčný GS, 25x10x4 mm; 289076 čepelka, rezavě hnědý GS, 31x9x4 mm; 289077 dto, 26x7x2 mm; 289078 úštěp, hnědavý GS, 25x8x4 mm; 289079 úštěp, rezavě hnědý GS, 31x11x3 mm; 289080 nenalezen; 289081 zlomek retuš. čepelky, bělošedý křemenec, 26x16x6 mm; 289082 hrot na čepeli, zbytky kůry, šedohnědě pruhovaný bavorský rohovec, 40x12x7 mm; 289083 zl. čepelky, tmavošedý GS, 15x11x3 mm; 289084 úštěp, světle hnědošedý GS, 17x11x2 mm; 289085 retušovaný úštěp, světle šedý křemenec, 31x21x9 mm; 289086 úštěp se zbytky kůry, šedavý GS, 21x18x4 mm; 289087 úštěp, bělavý GS, 14x14x2 mm; 289088 úštěp s patinou, šedý GS, 14x20x8 mm; 289089 úštěp s patinou, šedý GS, 9x16x6 mm; 289090 úštěp, světle hnědý GS, 13x27x6 mm; 289091 úštěp, bělavý GS, 15x23x4 mm; 289092 úštěp s patinou, bělavý GS, 23x15x10 mm. BI: 289093 přední část ploché sekerky z šedozelené břidlice, zach. d. 37, š. 37, v. 4 mm; 289094 přední část kopytovitého klínu z šedozelené břidlice, zach. d. 84, š. 10, v. 18 mm; 289095: úlomek vrtané motyky z šedozelené břidlice, zach. d. 82, š. 62, v. 10 mm, průměr kónického otvoru 27 mm; 289096 odštěpek z broušeného nástroje z šedozelené břidlice, d. 57, š. 17, v.9 mm. KA: 289097 neopracovaný zl. kamene. U: 289098-099 (neurčeno), KO: 289100 (neurčeno), MA: 289101 hrudky mazanice. (Obr. 7-10).

Funkce: Soujámí sloužící původně jako hliník; není to však typická stavební jáma, protože je orientováno směrem východ-západ.

Datování: Mladší stupeň kultury s vypíchanou keramikou, fáze IVb.

Objekt 1905 (jamka - ohniště?)

Situace: Objekt 1905 (jamka-ohniště) byl zachycen sondou V/1972 v jejím 36,60 m od středu sondy I/72, původně označen 4-V/72. Výzkum: Odkryt 26. IX. 1972 a zkoumán ve dnech 27.-28. IX. 1972.

Popis: Tvar: Pravidelně okrouhlá jáma se šikmými stěnami a plochým dnem. Rozměry: Průměr 0,50 m, hl. 0,30 m od povrchu skrývky (0,70 m od původního povrchu). Výplň: Bělošedě promíšená spraš s uhlíky. Při západní straně jamky byl plochý kámen. Výplň překryta podorniční vrstvou promíšené spraše (Obr. 4).

Nálezy: STŘ? - U: inv. č. 289102.

Funkce: Nejspíš kúlová jamka nebo, podle množství uhlíků, zbytek ohniště. Datování: V obsahu nebyly žádné datující nálezy. Podle bělošedé výplně je pravděpodobné, že se jedná o středověký objekt.

Objekt 1906 (jamka)

Situace: Objekt zachycen sondou V/72 v jejím 39,00 m od SZ, původně označen 5-V/72. Výzkum: Odkryt 26. IX. 1972 a zkoumán ve dnech 27.-28. IX. 1972.

Popis: Tvar: Téměř pravidelně okrouhlá jamka se šikmými stěnami a mísovitým dnem. Rozměry: Průměr 0,90 m, hl. 0,80 m od povrchu. Výplň: Šedobíle promíšená spraš, v horní části hnědá hlína (Obr. 4).

Nálezy: NEO - K: inv. č. 289103. (1) drobný zl. stěny, plav., okrový.

Funkce: Není blíže specifikovatelná, výplň se shoduje s jamkou 1905.

Datování: Ve výplni jediný drobný atypický zlomek neolitické keramiky. Podle bělošedé výplně se jednalo spíše o středověkou jamku, do níž se neolitický zlomek dostal splachem.

Objekt 1907 (jáma)

Situace: Objekt zachycen při odkryvu v sondě V/72 severovýchodně od obj. 1906. Původně označen 6-V/72. Výzkum: Odkryt 27. IX. 1972 a částečně prozkoumán 27. IX.-5. X. 1972.

Popis: Tvar: Část protáhlé patrně oválné jámy orientované V-Z se šikmými stěnami a mísovitým, stupňovitě zahloubeným dnem. Na západní straně dva úzké stupně. Rozměry: odkrytá d. 2,50 m, š. 1,40 m, hl. 1,25 m od povrchu. Výplň: Při dně černá uhlíkatá vrstva mocná 0,15 m, překrytá šedočernou hlínou (0,30 m), třikrát proloženou tenkou vrstvičkou mazanice. Hlavní výplň tvoří sytě černá až černá hlína u povrchu překrytá tenčí vrstvou hnědé hlíny (Obr. 4).

Nálezy: VK - K: inv. č. 289104-159 (viz Tab 2). ŠI: 289160 retušovaná čepelka s odraženým hrotem, světle kávový GS, zbytky kůry, 43x8x6 mm; 289161 úštěp, světle hnědošedý GS, 27x16x6 mm; 289162 retušovaná čepelka s odraženým hrotem, bělošedý GS, 23x15x4 mm; 289163 mikročepelka retušovaná, GS s bílou patinou, 22x6x3 mm; 289164 škrabadlo, světle šedý GS, 16x13x4 mm; 289165 úštěp, světle kávový GS, 10x15x2 mm; 289166 úštěp, hnědý GS, 20x34x7 mm. BI: 289167 zl. motyky podélně přeražené v otvoru, z šedozelené břidlice, zach. d. 127, š. 55, v. 22 mm, průměr otvoru 22-23 mm; 289168 zl. hlazeného nástroje, patrně motyky z šedozelené břidlice, zach. D. 82, š. 55, v. 24 mm; 289168 zl. broušeného nástroje - sekerky (?) z tmavě šedé břidlice, dobře hlazený, d. 77, š. 53, v. 25. BR: 289169: okrouhlý brousek z hrubozrného pískovce, 80x60x22 mm; KA: 289170 neopracovaný kámen; U: 289171-172, 175 (neurčeno); zrní: 289176-177 (neurčeno); KO: 289173 (neurčeno); MA: 289174. (Obr. 10 - 12).

Funkce: Patrně větší jáma na hlínu nikoliv stavební (orientovaná V-Z). Spodní část výplně připomíná způsob zaplnění obilných sil, ale půdorysný protáhlý tvar tomu neodpovídá.

Datování: Mladší stupeň kultury s vypíchanou keramikou, fáze IVb.

Objekt 1908 (jamka)

Situace: Objekt zachycen v jižním rohu odkryvu v sondě V/72. Původně označen 7-V/72. Výzkum: Odkryt 27. IX. 1972 a téhož dne částečně prozkoumán.

Popis: Tvar: Část okrouhlé (?) jamky. Rozměry: Průměr 0,75 m, hl. ca 0,30 m od povrchu skrývky. Výplň: Světlá šedohnědá hlína (Obr. 3).

Nálezy: NEO - K: 289178 1(1) zl. stěny, plavený, zrnitý, slídnatý, okrový, povrch otřelý, s. 4 mm.

Funkce: Objekt nebyl prozkoumán, funkci nelze stanovit. Může se jednat o kúlovou jamku, nebo podle výplně i o vývrat.

Datování: Ve výplni atypický neolitický zlomek - VK?

Tab. 1. Bylany, okr. Kutná Hora. Přehled objektů a nálezů ze sekce Y (1901, 1902, sběr) a sekce Z (1073, 1903-1908, sběr ze sondy V/72).**Tab. 1.** Bylany, district Kutná Hora. The list of features and findings from section Y (1901, 1902, field survey) and section Z (1073, 1903-1908, the collection from trench V/72).

Objekt	Funkce	Inv. čísla	K-celkem	VO	NO	TO-PO	BI	ŠI	DR	KA	KO	MA	U	Jiné	Datování
1073	siló	288916-922	6(7)	2	4										STŘ
1901	siló	257217-243	11(52)	6	4	1	1	6		1		x	x	tuha	VK IVa1
1902	jáma	257244-245	1?									x	x		VK?
1903	jáma	288929-968	31(94)	13	16	2		2	1			x	x		VK IVb1
1904	jáma	288969-1101	105(138)	50	49	6	4	19			x	x	x		VK IVb1
1905	jamka	288102											x		STŘ?
1906	jamka	289103	1(1)		1										STŘ?
1907	jáma	289104-177	56(72)	24	27	5	2	7			x	x	x		VK IVb1
1908	jamka	289178	1(1)		1										VK?
Sonda V/72		289194	1(2)	1											VK
Sběr na Y		288066-067	1(1)		1										VK?

Průzkum v letech 1964 a 1965 a sondy v roce 1972 přinesly doklady poměrně řídkého osídlení z období kultury s keramikou vypíchanou na obou sledovaných sekcích. Porovnáme-li hustotu bodů (v ornici rýsujících se neolitických objektů) např. na mikroareálu BY 4 nebo BY 1, kde byl sběr po orbě prováděn ve stejných letech a za srovnatelných podmínek, vidíme, že rozdíl v hustotě je více než markantní (*Obr. 1*). Lze to vysvětlit tím, že osídlení na sekcích Y - Z bylo poměrně krátkodobé (zcela chybí nálezy keramiky lineární, které na ostatních sekcích tvoří největší složku), patrně způsobené poněkud horšími půdními podmínkami (illimerizovaná hnědozem), i když rozdíl proti ostatním mikroareálům je minimální (*Pavlu - Rulř - Zápotocká 1986, Fig. 32*). Svou roli mohla sehrát i odlišná hloubka orby, neboť hustota objektů v rozšířené sondě V/72 se od ostatních zkoumaných sekcí neliší. Pro-

tože až na malý odkryv v sondě V/72 zde nebyla prozkoumána větší plocha, nelze k charakteru osídlení říci nic přesnějšího. Podle zkoumaných jam různého charakteru (siló, jámy na hlínu - stavební?) šlo s největší pravděpodobností o krátkodobé sídliště běžného neolitického typu.

4. Rozbor nálezů

Pro přesnějšímu zařazení této polohy do rámce celého sídelního bylanského areálu máme k dispozici jen malé množství materiálu. Ze všech objektů získáno 354 zlomků keramiky z celkem 213 nádob (jedinců), z toho jen 96 bylo zdobených, 103 nezdobených a 14 opatřeno pupky (*Tab. 1*). Při rozboru keramiky se budeme zabývat již jen objekty, které poskytly výraznější datovací materiál (*Tab. 2*).

Tab. 2. Bylany, okr. Kutná Hora. Procentuální zastoupení jednotlivých prvků na keramice z objektů 1073, 1901, 1903-1904, 1907 a ze sondy V/72.**Tab. 2.** Bylany, distr. Kutná Hora. Percentage of the ceramic attributes of features 1073, 1901, 1903-1904, 1907 and of trench V/72.

Keramika/Objekt	1073	%	1901	%	1903	%	1904	%	1907	%
VO - zdobená	2	33,3	6	54,6	13	41,9	50	47,6	24	42,9
NO - nezdobená	4	66,7	4	36,3	16	51,6	49	46,7	27	48,2
TO - technická výzd.			1	9,1	2	6,5	6	5,7	5	8,9
Celkem	6	100	11(38)	100	31(94)	100,0	105(138)	100,0	56(72)	100,0
Zachování										
nádobý			1	9,1					1	1,8
části			2	18,1	2	6,5	1	0,9	1	1,8
okraje			5	45,5	10	32,2	29	27,8	15	26,7
dna	1	16,7			3	9,7	10	9,5	7	12,5
stěny	5	83,3	3	27,3	14	45,1	59	56,1	28	50,1
výčnělky					2	6,5	6	5,7	4	7,1
Celkem	6	100,0	11	100,0	31	100,0	105	100,0	56	100,0
Výzdoba										
Technika výzdoby										
kód 18					3	23,1	5	10,0	5	20,8
kód 22							5	10,0		

kód 23	1	50,0			4	30,7	11	22,0	7	29,2	
kód 24	1	50,0	2	33,3	5	38,5	24	48,0	11	45,8	
kód 26											
kód 27											
kód 28					1	7,7					
kód 32			2	33,3			4	8,0	1	4,2	
kód 42			1	16,7							
kód 52			1	16,7							
kód 65							1	2,0			
kód 66											1
<i>Celkem</i>	2	100,0	6	100,0	13	100,0	50	100,0	24	100,0	1
Okrajový pás											
bez pásu			1	25,0			5	31,2	2	22,2	
jednoduchý			1	25,0	1	20,0			2	22,2	
dvojitý			2	50,0	3	60,0	7	43,7	2	22,2	
trojitý							3	18,8	3	33,4	
vícenásobný											1
složité					1	20,0	1	6,3			
<i>Celkem</i>			4	100,0	5	100,0	16	100,0	9	100,0	
Hlavní motiv											
krokvice					1	11,1	3	8,2	3	25,1	
svislé pásy					5	55,6	13	36,1	3	25,1	
vodorovné	1	50,0					9	25,1	1	8,1	
šikmé	1	50,0			3	33,3	9	25,1	3	25,1	1
kombinace							2	5,5	2	16,6	
<i>Celkem</i>	2	100,0			9	100,0	36	100,0	12	100,0	1
Materiál											
plavený	2	33,3	8	72,7	22	69,9	87	82,9	40	71,4	1
neplavený	4	66,7	3	27,1	9	30,1	18	17,1	16	28,6	
<i>Celkem</i>	6	100,0	11	100,0	31	100,0	105	100,0	56	100,0	1
slída	2	33,3	3	27,1	6	19,4	28	26,7	23	41,1	1
Povrch											
hlazený	4	60,0	7	63,6	23	74,2	88	83,8	52	92,9	
nehlazený	2	40,0	1	9,1	8	25,8	15	14,3	4	7,1	1
otřelý			3	27,3			2	1,9			
<i>Celkem</i>	6	100,0	11	100,0	31	100,0	105	100,0	56	100,0	1
Barva											
černá-šedá-hnědá	3	50,0	7	63,6	26	83,9	77	73,3	35	62,5	
okr-siena	3	50,0	4	36,4	5	16,1	28	26,7	21	37,5	1
<i>Celkem</i>	6	100,0	11	100,0	31	100,0	105	100,0	26	100,0	1

Sekce Y

Na sekci Y bylo v ornici rozpoznáno celkem 21 objektů, 18 severně a 3 jižně od silnice. Ze všech částečně odkryty a prozkoumány pouze dva - 1901 na polovinu, z druhého 1902 jen malá severozápadní část.

Objekt 1901. Ze sila 1901 jsme získali 52 zlomků z 11 nádob (6 zdobených, 5 nezdobných, jedna část větší nádoby s okrouhlým pupkem pod okrajem). Podle zachování jde o netypický vzorek: téměř 30 % částí, 45 % okrajů

a jen 30 % atypických zlomků. Tvarově se dají rozpoznat jen 3 mísy, 3 okraje z vysokých hruškovitých nádob či z pohárů a jedna část větší kotlovité nádoby. Technikou výzdoby se objekt jednoznačně řadí do mladšího stupně VK (velké dvojpíchy, troj- čtyř- i pětínásobné vpíchy - Obr. 5). Ve srovnání s osídlením na mikroareálu BY4 je bližší osadě před vybudováním rondelu a také období kostrových hrobů na miskovickém pohřebišti (*Pavlu - Rulf - Zápotocká 1986*, table 14). Ostatní znaky výzdoby jsou na

zlomkovém materiálu tak slabě zastoupené, že je nelze k podrobnější klasifikaci použít.

Objekt 1902 a jediný střep získaný sběrem neposkytl žádný výrazný datovací materiál.

Sekce Z

Nálezy ze sekce Z jsou sice poněkud bohatší, ale do statek zdobeného materiálu - 50 jedinců - pochází jen z obj. 1904. Další dva objekty, zkoumané jen z menší části, byly značně chudší - 1903 13 a 1907 24 zdobených jedinců. Objekt 1073 lze jistě a objekty 1905 a 1906 podle výplně pravděpodobně datovat do raného středověku, obj. 1908 jen obecně do neolitu.

Objekt 1904. Tento objekt byl prozkoumán téměř celý a jeho poměrně bohatý obsah je tak spolehlivou základnou pro přesnější zařazení do rámce třídění české vypíchané keramiky. Poměrem zdobené a nezdobené keramiky (ca 50:50 %) i zachováním (1 % částí, 30 % okrajů, 10 % den a 56 % stěn) odpovídá běžnému zastoupení v neolitických objektech (Tab. 2). Ve výzdobě výrazně převyšuje dvojpích (48 % velký a 32 % střední a malý) proti vpichům vícenásobným (10 %), což odpovídá objektům v české kotlině datovaným až do fáze IVb (*Zápotocká 2004*, tab. 7: Loděnice, Žalany), tedy mladším, než obě fáze osídlení na mikroareálu BY4 i obě fáze miskovického pohřebiště. Stejně tak zastoupení okrajového pásu pod okrajem, vlastně jeho absence, která zde činí 31 %, je nejbližší nálezům z Loděnice i hlavní motivy s převahou svislých, vodorovných a šikmých pásů odpovídají až fázi IVb (*Obr. 7 - 10*).

Objekty 1903 a 1907. Také tyto oba chudší objekty (Tab. 2) v zásadě jak technikou výzdoby (minimální procento vícenásobných vpichů), zastoupením či absencí pásu pod okrajem, tak i užitím hlavně rozpadlých motivů výzdoby (*Obr. 6, 10 - 12*) se neliší od obj. 1904 a celé osídlení na sekci Z se tak zdá být mladší než na mikroareálu BY4, k osídlení této části bylanského areálu došlo nejspíše až po zániku funkce rondelu.

5. Závěr

První vyhodnocení nálezů kultury s keramikou vypíchanou na celém bylanském katastru bylo předneseno při příležitosti mezinárodního semináře o výsledcích výzkumu v Bylanech, konaného v r. 1987, a publikováno v r. 1989 ve sborníku z tohoto semináře (*Zápotocká 1989*, 295). Tedy před tím, než byl prozkoumán rondel a než bylo zpracováno pohřebiště v Miskovicích v mikroareálu BY4 (*Pavlu - Rulf - Zápotocká 1995*), a také před tím, než jsme se na základě nových nálezů z jiných regionů Čech pokusili o podrobnější třídění VK (*Zápotocká 2001; 2004*). Tenkrát jsme osídlení v mikroareálech BY1, BY4 a BY5 hodnotili jako tři současné samostatné mikroareály oddělené od sebe potoky a všechny řadili do fáze IVa jako současně s rondelem. Existenci fáze IVb jsme dokumentovali jen na jednotlivých nálezech ze sekcí F, B a V. Dnes, po podrobném rozboru nálezů ze sekcí Y a Z a v porovnání s terénní situací, se nám jeví situace poněkud odlišně.

1. Slabě doložený, ale poměrně výrazný, rozdíl v keramice z objektu 1901 na sekci Y a všech tří objektů ze sekce Y - 1903, 1904 a 1907 - ukazuje, že obě plochy, oddělené od sebe terénním zlomem (v té době patrně i vodním tokem), nebyly s určitou pravděpodobností osídleny ve stejném období.
2. Keramika z objektu 1901 ze sekce Y svými znaky (hlavně poměrně vysokým počtem vícenásobných vpichů) nejlépe odpovídá nálezům z objektů existujících na mikroareálu BY4 před vybudováním rondelu a z kostrových hrobů na miskovickém pohřebišti, lze ji tedy datovat do fáze VK IVa1 (*Pavlu - Rulf - Zápotocká 1995*, Table 14).
3. Naopak, keramika z objektů 1903, 1904 a 1907 na sekci Y neodpovídá svými znaky ani osídlení před vybudováním rondelu, ani fázi osídlení s ním současného, stejně jako ani nálezům z miskovického pohřebiště. Po srovnání s jinými objekty mladé VK ji řadíme až do fáze IVb a je tudíž mladší než osídlení na mikroareálu BY4.

Pokud se tedy pokusíme nově sledovat vývoj osídlení v období mladšího neolitu v bylanském areálu, platí, že nejstarší nálezy VK - a to z fáze IVa1 - jsou bezpečně doloženy v mikroareálu BY1 (sekce B - ohrada na dobytěk a F - jámy), v mikroareálu BY4 (objekty před vybudováním rondelu a kostrové pohřebiště v Miskovicích) a na sekci Y (jáma 1901). Situaci v mikroareálu BY3 nelze hodnotit, jsou odtud jen jednotlivé střepy ze sběrů. Mikroareál BY2 podle dosavadních sběrů i výzkumů nebyl v době VK osídlen vůbec. Osídlení z následující fáze IVa2 je bezpečně doloženo v mikroareálu BY4, což je doba spojená s vybudováním rondelu a změnou pohřebního ritu v žárový. Nálezy z ostatních sekcí jsou tak chudé, že rozdělení materiálu do podfází IVa1 a IVa2 by nebylo spolehlivé. V následující době, kdy patrně podle nálezů přestal být rondel plně funkční, jsou sídlištní objekty doloženy na sekci Z a datujeme je do fáze IVb1. Další objekty na sekci B a F, které můžeme řadit do fáze IVb, jsou na podrobnější rozlišení příliš chudé. Nálezy z výzkumu Edinburgského semináře v mikroareálu BY4 nejsou dosud zpracované, a tudíž s nimi nelze pracovat. Osídlení v této době na bylanském katastru pokračovalo jistě ve stejné intenzitě, jak naznačuje i poměrně bohatě zastoupená následující fáze V. Nemůžeme ani vyloučit, že některé žárové hroby s keramikou zdobenou převážně vodorovnými pásy, byly na pohřebiště ukládány ještě i ve fázi IVb.

Summary

A detailed analysis of the finds from sections Y and Z and evaluation of the field observation brought results differing from those published in 1989.

1. Although scarce in evidence, there is a considerable difference between the pottery found in feature 1901 in section Y and all the three features in section Y - 1903, 1904 and 1907 - which shows that both areas separated by a dislocation (presumably a stream) were not settled in the same period.

2. The pottery from feature 1901 in section Y displays some characteristic qualities (such as the relatively high number of multiple strokes) similar to both finds from the micro-area BY4 put into the period prior to the building of the rondel and finds from the Miskovice skeleton burial grounds. This similarity makes it possible to date this pottery into the StK IVa1 phase (Pavlů - Rulf - Zápotocká 1995, Table 14).
3. On the contrary, the pottery from features 1903, 1904 and 1907 in section Y does not display any common characteristics with any of the settlement phases, either the settlement phase prior to the building of the rondel or the phase contemporaneous with the rondel and phase of the Miskovice skeleton burial grounds. Based on the comparison with other features from the younger phase of StK, it has been classified into the IVb phase and is therefore later than the settlement in the micro-area BY4.

Our attempt to revise the later Neolithic settlements pattern in the Bylany area proved that there is reliable evidence of the earliest finds from StK - namely phase IVa1 - in the micro-areas BY1 (section B - a cattle enclosure and F - pits), BY4 (features antecedent to the rondel and the Miskovice skeleton burial grounds) and in section Y (pit 1901). The assessment of the situation in micro-area BY3 is hindered by the lack of reliable data as the evidence consists only of individual sherds from field observation and sampling. According to the surface survey and excavations, it is assumed that the microarea BY2 was not occupied at all during the StK period. A settlement from the phase IVa2, e.i. the period connected with the rondel building and the change of the burial rite into cremation rite, has been recorded in the microarea BY4. A lack of sufficient finds rendered a reliable classification of the material from the other sections (namely into the sub-phases IVa1 and IVa2) impossible.

The evidence implies that the rondel ceased to function in the following phase. The features connected with this phase were identified in section Z and were classified into IVb1. Further features identified in sections B and F, classified into phase IVb, are lacking in evidence for a more detailed classification. The finds from the Edinburgh excavation project in the micro-area BY4 have not been analysed yet and therefore, they have not been included in our analysis. Comparatively rich evidence dated into phase V indicates that this area of the Bylany cadastre continued to be settled at that period with the same intensity. It can also be assumed that some cremation burials with pottery decorated mainly with horizontal stripes were laid into the burial grounds as late as in the phase IVb.

Literatura

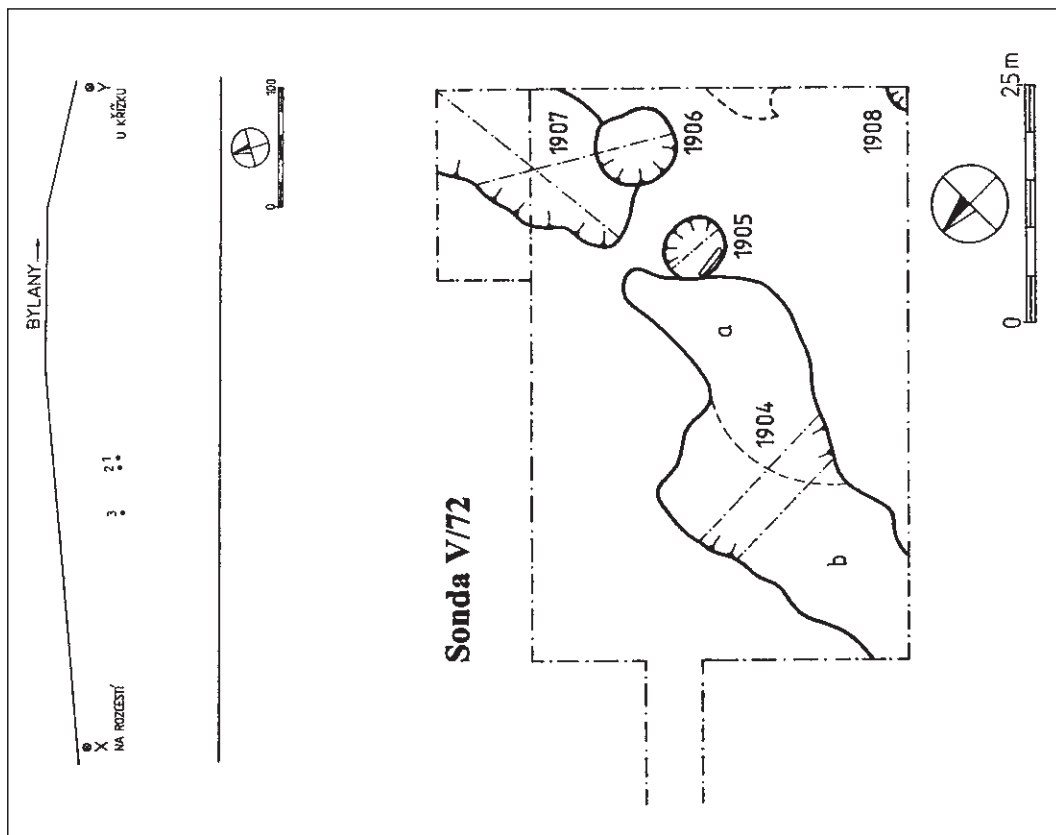
- Pavlů, I.
2000: Life on a Neolithic Site. Bylany - Situational Analysis of Artefacts. Praha: ARÚ.
- Pavlů, I. - Rulf, J. - Zápotocká, M.
1986: Theses on the Neolithic site of Bylany, Památky archeologické 77, 288-412.
1995: Bylany Rondel. Model of the Neolithic site. Památky archeologické - Supplementum 3, 7-123.
- Pavlů, I. - Zápotocká, M.
1983: Bylany. Katalog: Sekce A - díl 1. Výzkum 1953-1967. Praha.
1985: Bylany. Katalog: Sekce A - díl 2. Výzkum 1953-1967. Praha.
- Pavlů, I. - Zápotocká, M. - Soudský, O.
1987: Bylany. Katalog: Sekce B, F. Výzkum 1953-1967. Praha.
- Soudský, B. - Zápotocká, M. - Pavlů, I.
1973: Bylany I. Fasc. 1-19. Université de Paris I - Sorbonne-Panthéon.
- Zápotocká, M.
1989: Die Besiedlung des Bylaner Areal im jüngeren Neolithikum. In: Bylany Seminar 1987. Collected papers, Praha, 295-298.
1998: Bylany - sídelní areál kultur s keramikou lineární a vypíchanou, pohřby na sídlišti a otázka existence pohřebiště. Varia 1, Praha, 125-146.
2001: Loděnice, okr. Beroun. Objekty z doby kultury s keramikou vypíchanou a začátek fáze StK IVb. In: Archeologie ve středních Čechách 5, 41-102.
2004: Chrudim. Příspěvek ke vztahu české skupiny kultury s keramikou vypíchanou k malopolské skupině Samborzec-Opatów, Archeologické rozhledy LVI, 3-55.
- Zápotocký, M.
1998: Die äneolithische Besiedlung des Stromgebiets der Bylanka. Varia 1, Praha, 147-167.

Práce byla dokončena s finanční podporou Grantové agentury ČR v rámci projektu 404/04/0265 „Vznik kultury s vypíchanou keramikou v severočeském Polabí a počátky mladšího neolitu v Čechách“.

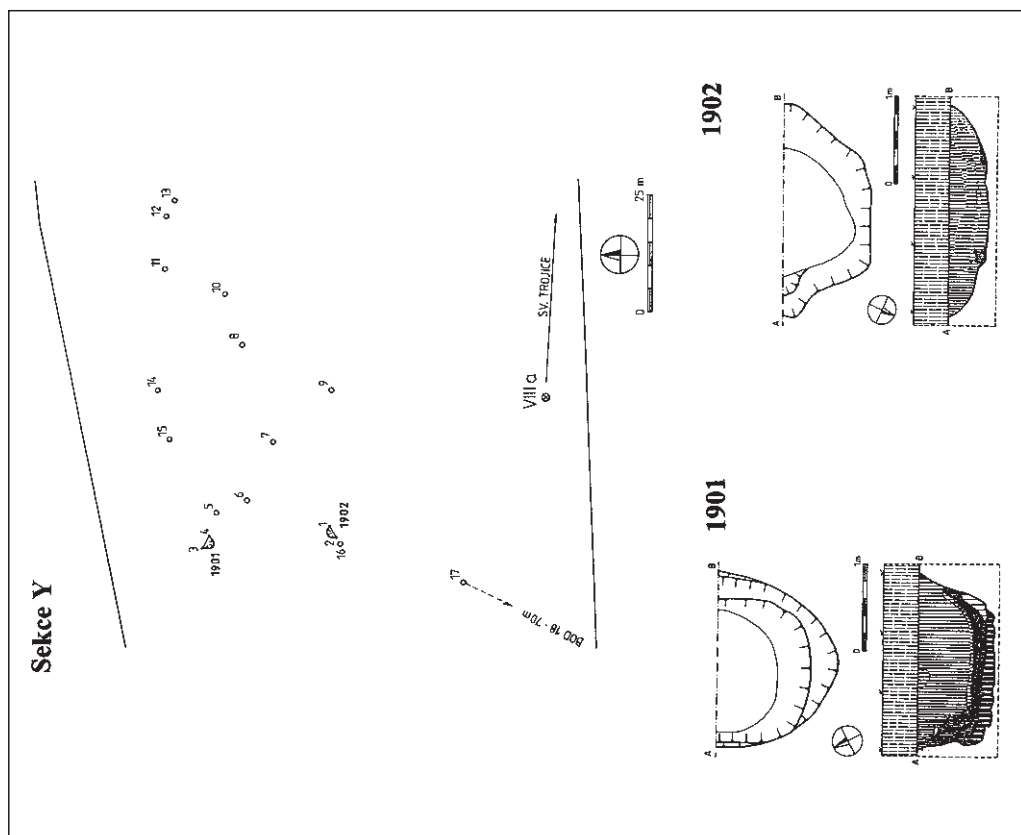
Adresa: zapotocka@arup.cas.cz

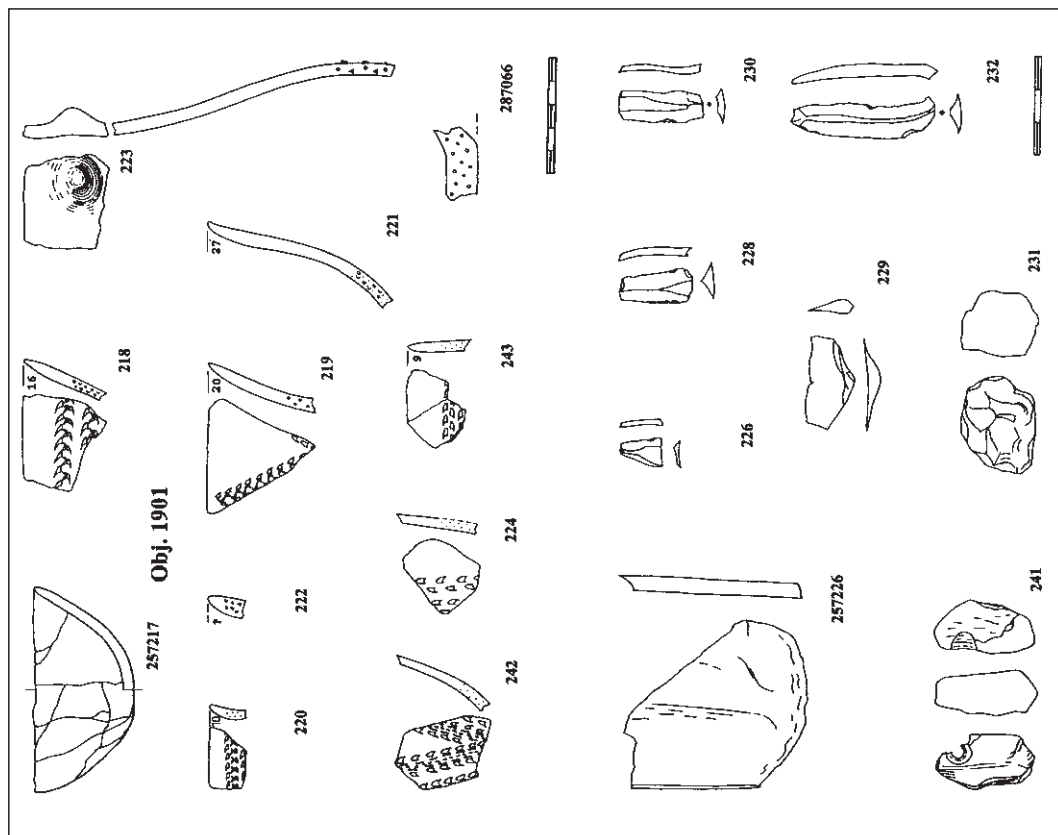

Obr. 3. Bylany (okr. Kutná Hora). Plánek průřezu a zaměření na sekci Y v r. 1965: zaměřené body 1 - 3. - Plán sondy V/72 s objekty 1904-1908.
Fig. 3. Bylany (distr. Kutná Hora). Plan of excavations and focus on section Y in year 1965: the centered points 1 - 3. - Plan of trench V/72 with features 1904 - 1908.

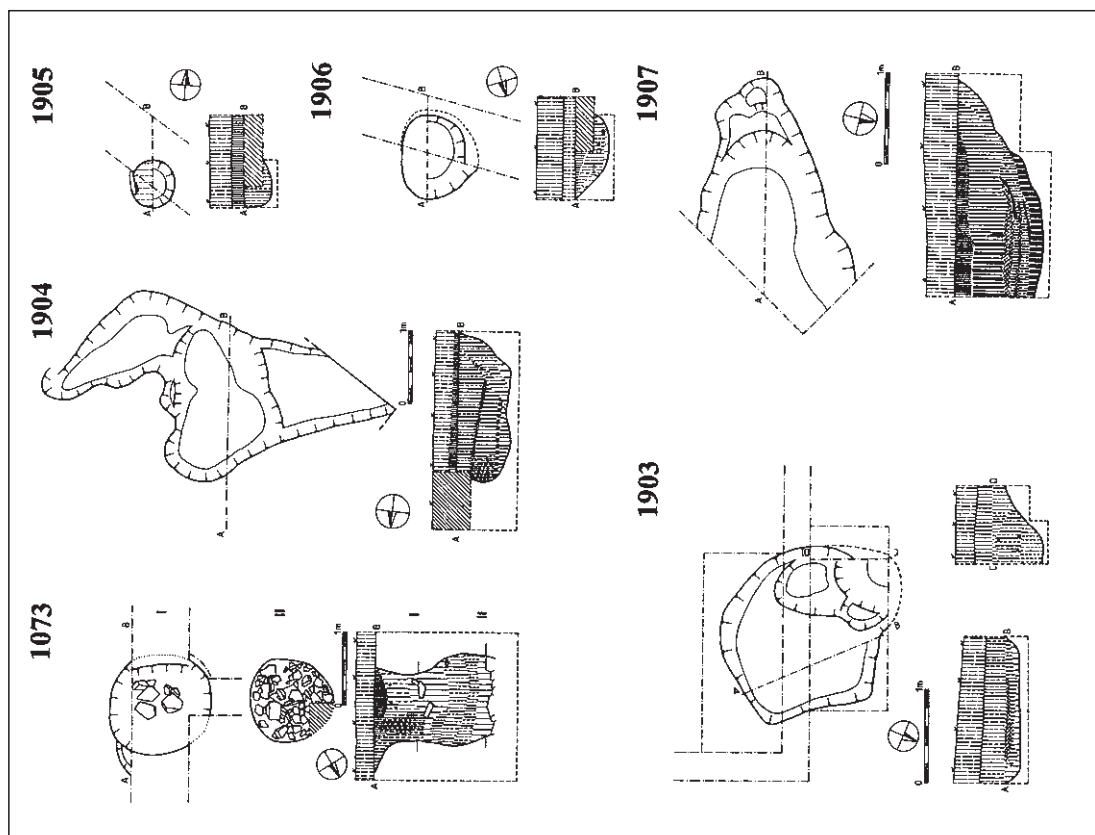

Obr. 2. Bylany (okr. Kutná Hora). Plánek průřezu na sekci Y v r. 1964: zaměřené body 1 - 18, objekty 1901 a 1902. - Půdorys a profil objektu 1902.
Fig. 2. Bylany (distr. Kutná Hora). Plan of excavations in section Y in year 1964: centered points 1 - 18, features 1901 and 1902. - Ground plan and section of feature 1901. - Ground plan and section of feature 1902.

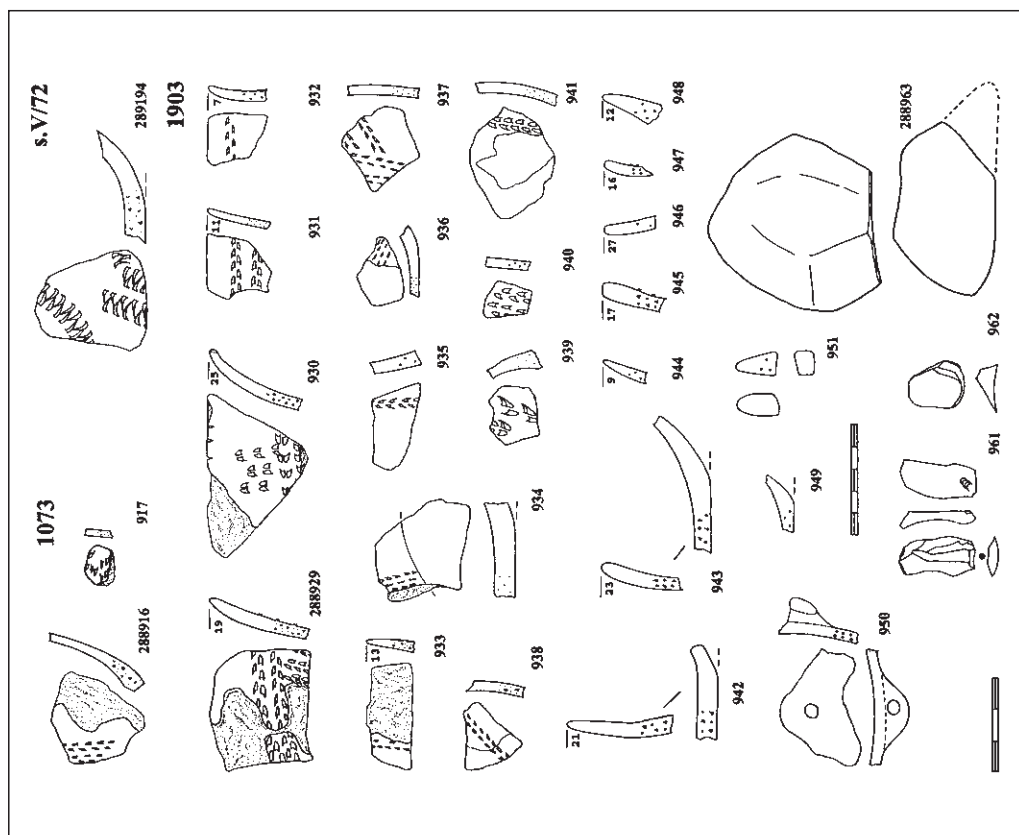
Obr. 5. Bylany (okr. Kutná Hora), Objekt 1901: K: inv. č. 257217-224, 242-243, BI: 257226, ŠI: 257227-232, tuha: 257241.

Fig. 5. Bylany (distr. Kutná Hora), Feature 1901: Pottery: inventory nr. 257217-224, 242-243, Polished St. Ind.: 257226, silex industry: 257227-232, graphit: 257241.

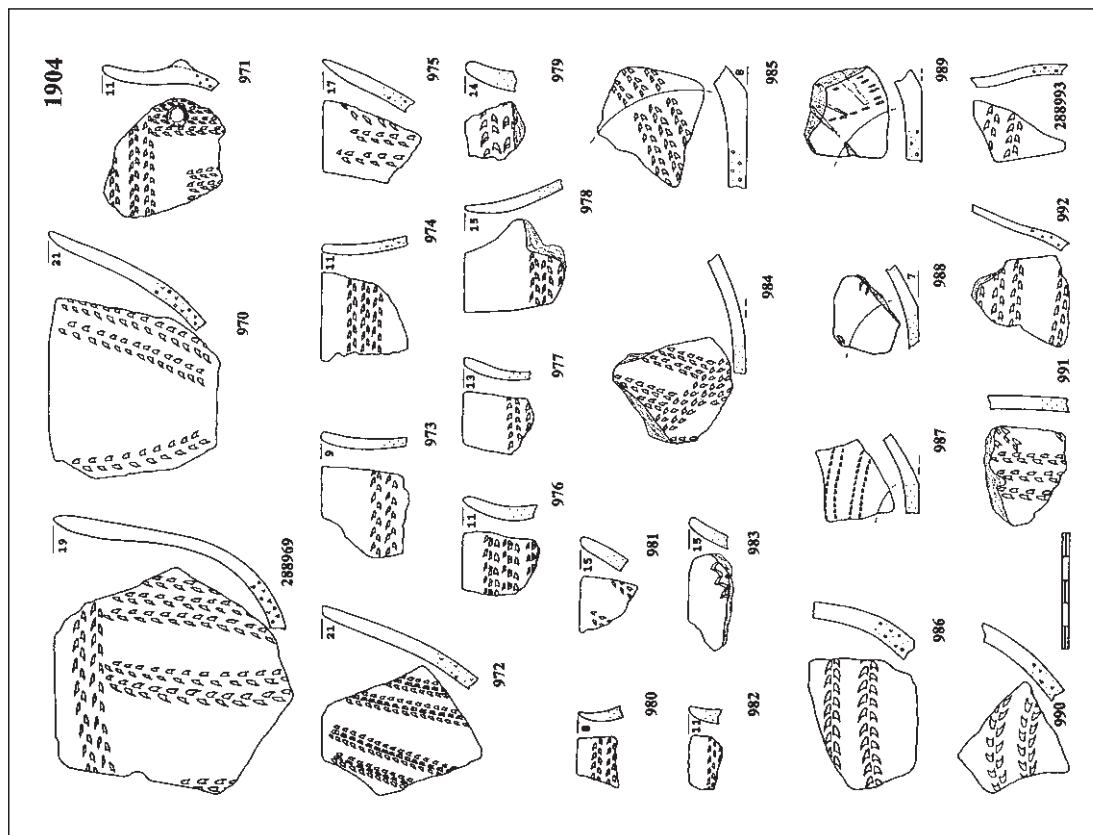
Obr. 4. Bylany (okr. Kutná Hora), Půdorys a profil objektů 1073, 1903-1907.

Fig. 4. Bylany (distr. Kutná Hora), Ground plan and sections of features 1073, 1903 - 1907.

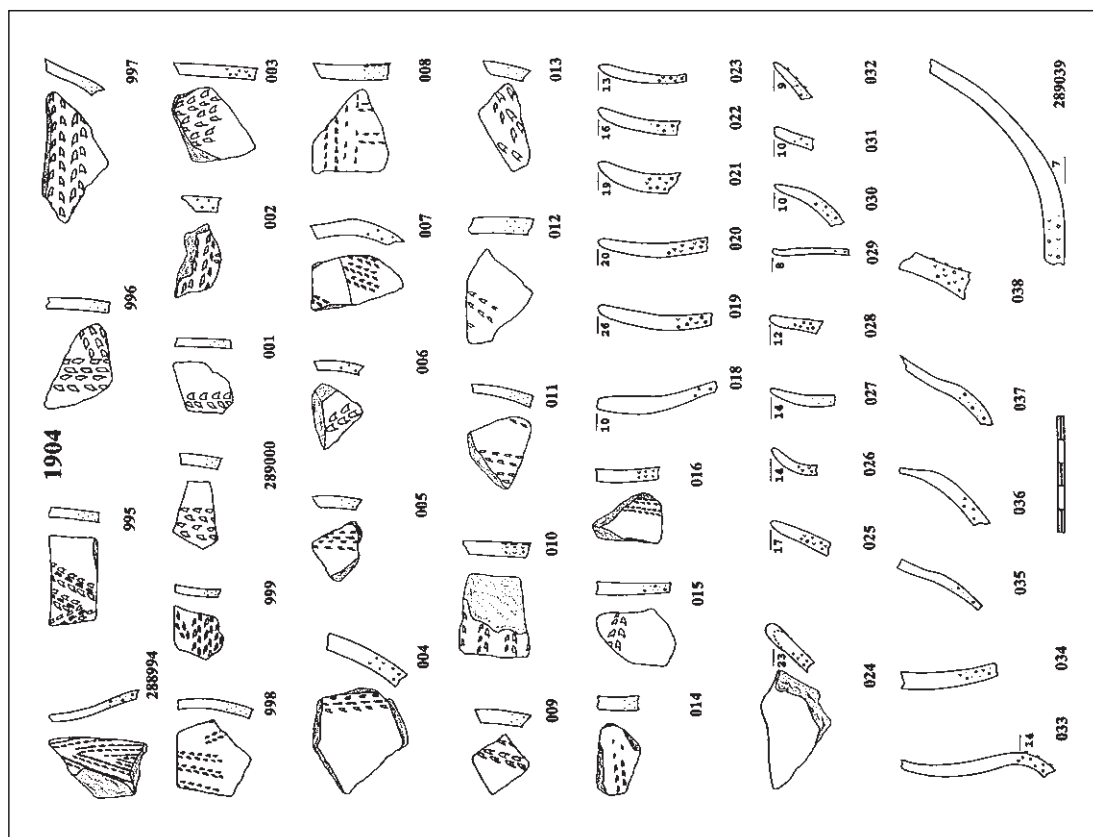
Obr. 6. Bylany (okr. Kúrná Hora). Objekt 1073: K: inv. č. 288916-917. Sondy V: K: 289194. Objekt 1903: K: 288929-951, ŠI: 289961-962, DR: 289963.

Fig. 6. Bylany (distr. Kúrná Hora). Feature 1073: Pottery: inventory nr: 288916-917. Trench V: Pottery: 289194. Feature 1903: Pottery: 288929-951, Šifex Ind.: 289961-962. Grinding stone: 289963.

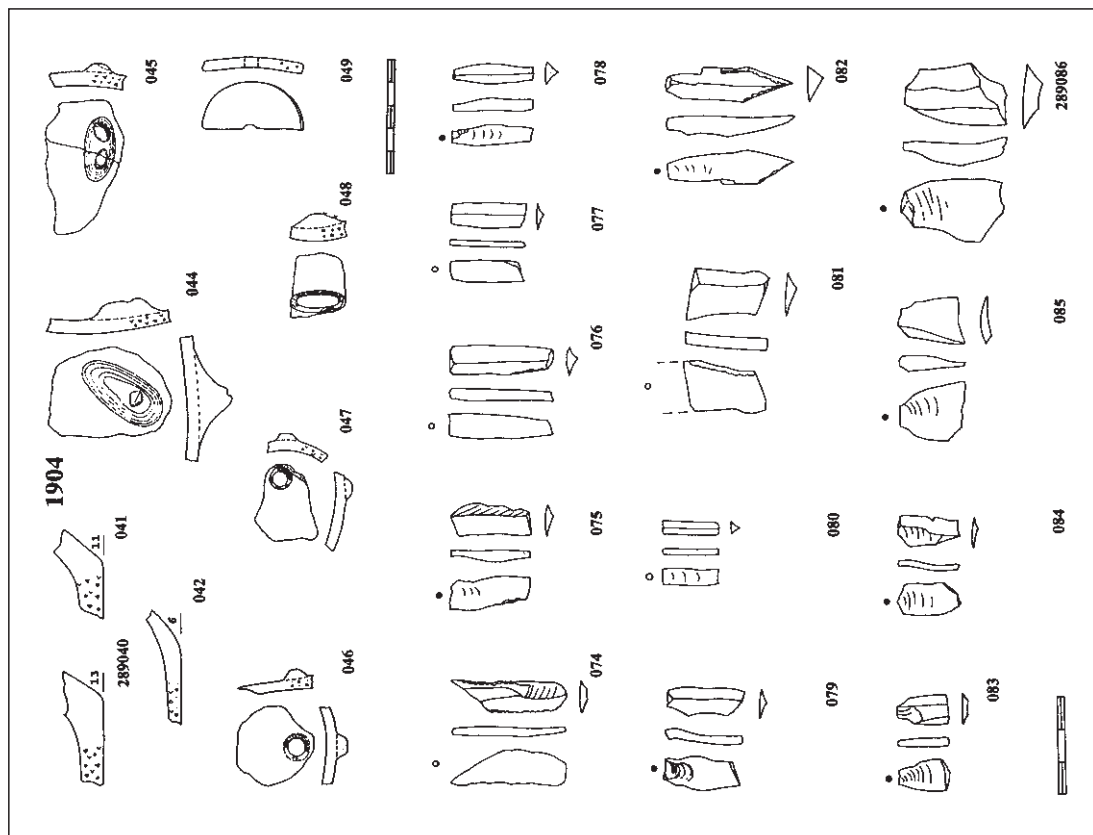

Obr. 7. Bylany (okr. Kúrná Hora). Objekt 1904: K: inv. č. 288969-993.

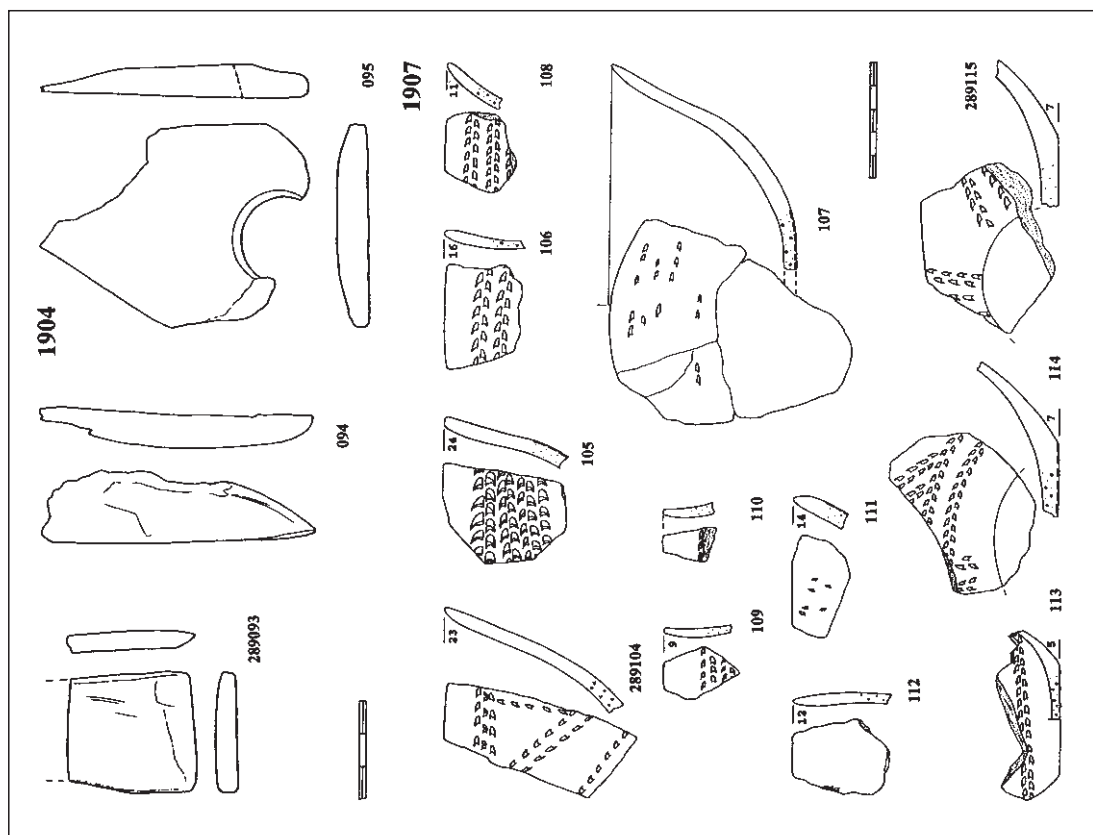
Fig. 7. Bylany (distr. Kúrná Hora). Feature 1904: Pottery: inventory nr: 288969-993.

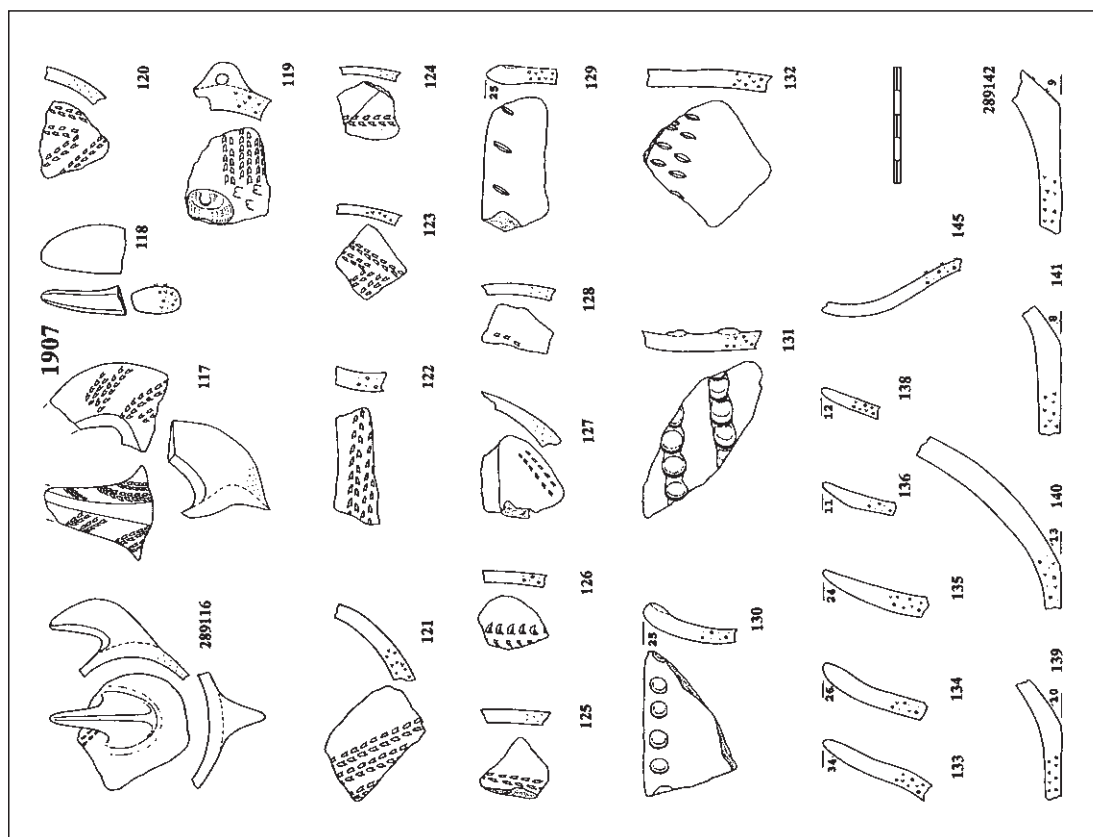
Obr. 8. Bylany (okr. Kutná Hora). Objekt 1904; K: inv. č. 288994-289039.
 Fig. 8. Bylany (disr. Kutná Hora). Feature 1904; Pottery: inventory nr. 288994-289039.

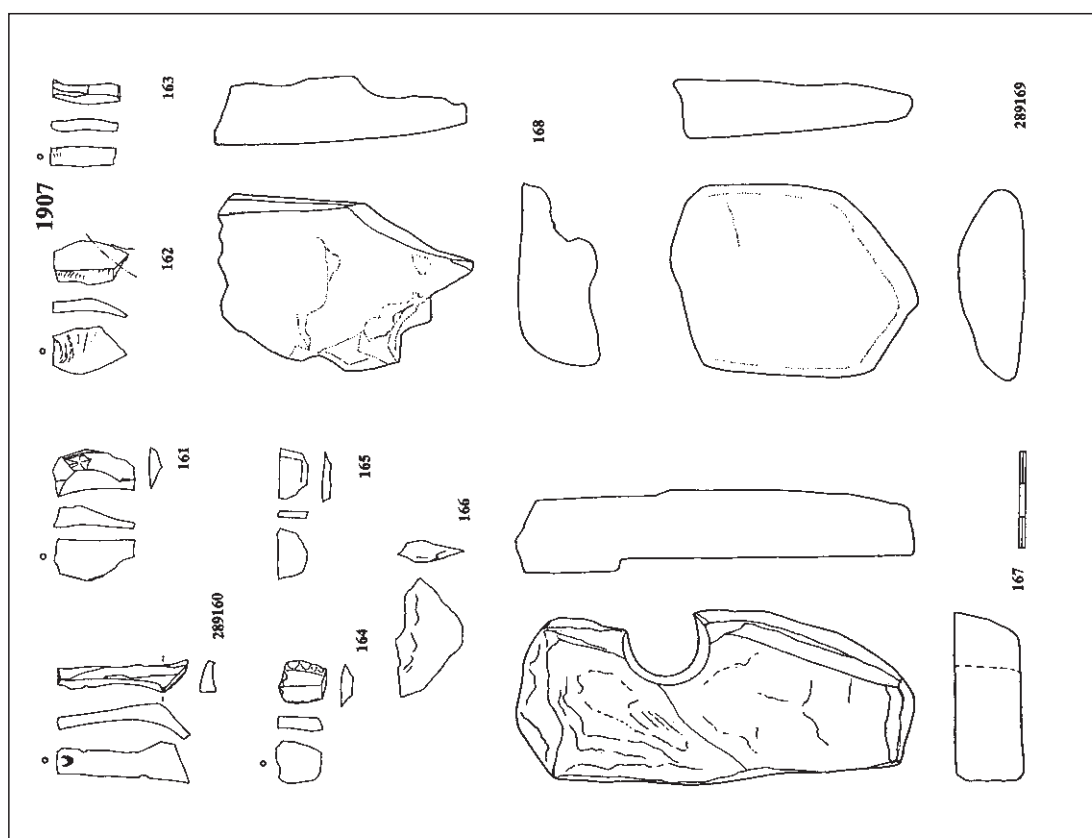
Obr. 9. Bylany (okr. Kutná Hora). Objekt 1904; K: inv. č. 289040-049, ŠI 289074-086.
 Fig. 9. Bylany (disr. Kutná Hora). Feature 1904; Pottery: inventory nr. 289040-049, Šilex industry: 289074-086.

Obr. 10. Bylany (obr. Kurná Hora). Objekt 1904: B1: inv. č. 289093-095. Objekt 1907: K: 289104-115.
 Fig. 10. Bylany (distr. Kurná Hora). Feature 1904: Polished St. Ind.: inventory nr. 289093-095.
 Feature 1907: Pottery: 289104-115.

Obr. 11. Bylany (obr. Kurná Hora). Objekt 1907: K: inv. č. 289116-145.
 Fig. 11. Bylany (distr. Kurná Hora). Feature 1907: Pottery: inventory nr. 289116-145.

Obr. 12. Bylany (okr. Krumá Hora). Objekt 1907; ŠI.: inv.č. 289160-166, BI: 289167-169.

Fig. 12. Bylany (distr. Krumá Hora). Feature 1907; Silex Ind.: inventory nr. 289160-166, Polished St. Ind.: 289167-169.

